

форум. – 2013. – № 4. – С. 8–12. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/ecfor_2013_4_4.pdf

2. Зоріна, В.Н., Сеніна Г.В. Формування та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) в галузях народного господарства [Текст] : навч. посібник / В. Н. Зоріна, Г. В. Сеніна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 214 с.

3. Клецова, Н. В. [Електронний ресурс] / Н.В. Клецова – Режим доступу : http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_3/061-065.pdf

4. Мачуга, Р. Специфіка відображення об'єктів і процесів у бухгалтерському обліку на підприємствах харчової промисловості [Текст] / Р. Мачуга // Соціально-економічні, політичні та культурні оцінки і прогнози на рубежі двох тисячоліть: Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених. – Тернопіль, 2007. – С. 232-234.

5. Методичні положення та норми продуктивності для хлібопекарського виробництва [Текст] / В. В. Вітвіцький, В. І Ковальчук, І. С. Ковальчук та ін. – К.: НДІ «Укragропромпродуктивність», 2006. – 328 с.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Матвійчук Людмила
аспірант

Науковий керівник: к.е.н., доцент Палюх М.С.
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль

ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА РОЛЬ ЗНОСУ У ЦЬОМУ ПРОЦЕСІ

Основою ефективного розвитку аграрного сектору економіки є механізм використання основного капіталу, що зумовлює об'єктивну потребу у постійному відтворенні основних засобів сільськогосподарських підприємств за оптимальними параметрами при дотриманні необхідних пропорцій їх надходження та вибуття, рівня оновлення відповідно до темпів зносу.

Використання на підприємстві основних засобів понад економічно виправданий термін їх експлуатації при існуванні швидких темпів науково-технічного прогресу, зменшення обсягів капітальних вкладень при нецільовому використанні амортизаційних відрахувань негативно позначається на параметрах їх відтворення. Вирішення цієї проблеми в сучасних умовах

господарювання потребує комплексного наукового дослідження закономірностей відтворення основних засобів шляхом вивчення взаємозв'язків між споживанням і накопиченням капіталу, амортизацією, ліквідацією і придбанням основних засобів, фінансовими результатами та інвестиціями.

За висновками окремих вчених, відтворення основних засобів пов'язано з динамічним, циклічним кругообігом основного капіталу, що відбувається в розрізі інвестиційної, операційної та фінансової діяльності підприємства, у процесі яких за один цикл основний капітал проходить різні стадії і трансформації (рис. 1).

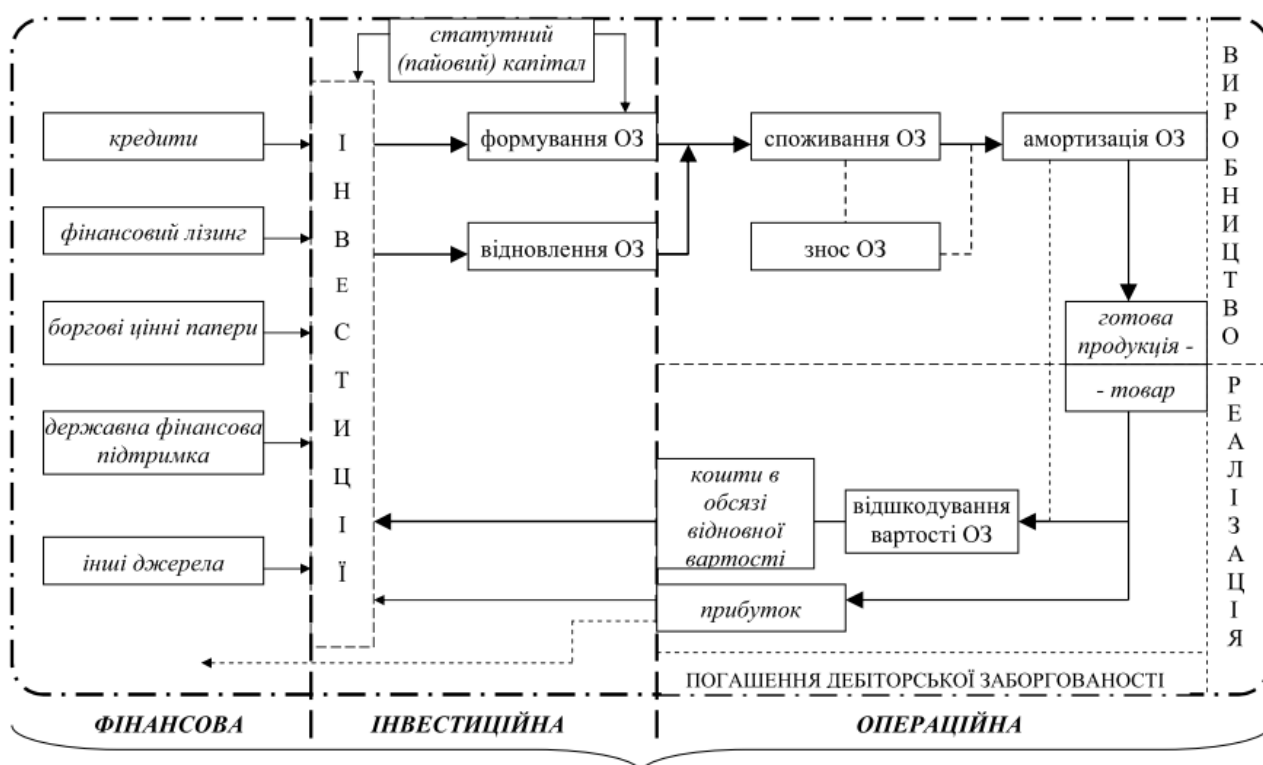

Рис. 1. Схема відтворення основних засобів за видами діяльності сільськогосподарського підприємства [3]

Значимість взаємозв'язку відтворювального процесу з видами діяльності підприємства обумовлена необхідністю обґрунтування взаємопов'язаних елементів інвестиційної, кредитної, амортизаційної політики підприємства та управління використанням основними засобами [3].

На етапі використання основних засобів формується додана вартість, що забезпечує їх дохідність. Цей процес супроводжується амортизацією вартості основних засобів та їх поступовим зносом, що проявляється в різних формах.

Відповідно до інформаційних потреб користувачів фінансової звітності існує потреба в обліковому відображенні всіх видів зносу. Певною мірою ця проблема методично вирішена.

Так, згідно П(С)БО 7 [7] та П(С)БО 28 [6] балансова вартість основних засобів має визначатися шляхом коригування їх первісної вартості на переоцінку, знос та зменшення корисності активів.

Детальний аналіз цих нормативно-правових актів дає підстави для висновку, що фізичний знос основних засобів, як природний наслідок їх експлуатації, розраховується шляхом амортизації їх первісної (переоціненої відновної) вартості. Вплив морального, екологічного та соціального зносу можна оцінити при визначенні зменшення корисності об'єкта.

Зменшення корисності основних засобів на практиці господарювання набуває різних форм. Перш за все, втрата основними засобами своєї потенційної корисності набуває форми фізичного зносу, якому мають відповідати суми накопиченої нарахованої амортизації. По-друге, суттєве зменшення економічних вигід від використання основних засобів, що значно перевищує первісно очікуване й економічно обґрунтоване, є свідченням зменшення їх корисності, порядок визнання, оцінки й обліку якого регламентовані міжнародними та вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку [4].

При визнанні зменшення корисності основних засобів орієнтиром є наявність таких ознак: суттєві негативні зміни в технологічному, ринковому, економічному та правовому середовищі функціонування підприємства, суттєві зміни в способі використання об'єкта, старіння або фізичне пошкодження активу понад об'єктивний фізичний знос. У вище перелічених ознаках, за винятком фізичного пошкодження основного засобу, по суті виявляються моральний, соціальний та екологічний види зносу. Проблеми знецінення основних засобів внаслідок зміни їх корисності висвітлені в працях багатьох вчених в сфері обліку [1, 2, 3].

При цьому важливо відрізнити такі економічні категорії як знос і амортизація. Знос полягає у втраті споживчих властивостей, корисності об'єктів під впливом різних факторів. Амортизація – це процес поступового перенесення вартості основних засобів на виготовлену з їх використанням продукції. Знос і амортизація взаємопов'язані в процесі відтворення основних засобів, але з характерними відмінностями.

Таким чином, своєчасність оновлення основних засобів підприємства відповідно до потреб підприємства, обумовлених внутрішнім та зовнішнім економічним середовищем, потребує адаптації і постійного покращення параметрів відтворення (видів, напрямів, типів) шляхом його здійснення найбільш ефективними і прийнятними формами і методами.

Список використаних джерел

1. Зубілевич С. Зменшення корисності активів / С. Зубілевич // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 2. – С. 9–13.

2. Ловінська Л. Г. Оцінка в бухгалтерському обліку : монографія / Л. Г. Ловінська. – К. : КНЕУ, 2006. – 256 с.
3. Могилова М. М. Основні засоби сільськогосподарських підприємств : стан, оцінка, відтворення : монографія / М. М. Могилова. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2016. – 404 с.
4. Могилова М. М. Пріоритети оцінки зменшення корисності основних засобів / М. М. Могилова // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – 2007. – № 15, т. 2. – С. 214–216.
5. Павлюк І. Бухгалтерський облік зменшення та відновлення корисності основних засобів / І. Павлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 8. – С. 21–24.
6. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>.
7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

Надворняк Ярослава

к.е.н.

Івано-Франківський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій м. Івано-Франківськ

ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: ЕКСПРЕС-ОГЛЯД НОВАЦІЙ

Економічні реформи, які відбуваються в Україні, вимагають вдосконалення нормативно-правової бази та організації національної системи бухгалтерського обліку на відповідність сучасним світовим вимогам щодо прозорості облікової й звітної інформації та використання її для визначення ефективності діяльності суб'єктів державного сектору. Інтеграція України в Світове Співтовариство, відкрила перед національною економікою широкі можливості розвитку відносин із зарубіжними партнерами, з одного боку, та викликала необхідність реформування діючої системи бухгалтерського обліку в державному секторі, – з іншого.